

FUNDACIÓN FRAGAS DO MANDEO

Balance económico e de xestión

Exercicio 2017

O día 6 de xullo de 2010 constituíuse Fragas do Mandeo como entidade de custodia do territorio con fins de conservación da natureza da comarca de As Mariñas. Rematado o oitavo ano natural, publica este informe de acordo coa lexislación vixente e seguindo a política de transparencia nas contas e na xestión.

Balance de xestión

No oitavo exercicio da entidade, a diferenza dos anos anteriores, incrementouse pouco a superficie custodiada baixo os distintos tipos de acordos, medrando soamente un 2 %. O ano estivo centrado no mantemento das parcelas custodiadas e, deliberadamente, non se investiron os ingresos obtidos, de maneira que se dispuxera da liquidez económica precisa para executa-las actuacións previstas na Reserva de Anfibios do Catorce. Hai que salienta-lo enorme esforzo realizado en actuacións de erradicación de especies exóticas invasoras nas zonas apadriñadas.

Continuáronse as actividades tendentes á difusión da actividade e dos obxectivos da entidade, e a divulga-la custodia do territorio como instrumento xurídico para a conservación da natureza. Mantívose actualizada a páxina web, incrementáronse os seus contidos e tódolos meses ofreceuse nova información no blog de noticias. Paralelamente participouse en diversos eventos e organizouse a *VI Semana de Custodia do Territorio nas Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo*, na que interviñeron diversos expertos nas ciencias naturais. Os doadores e as asociacións colaboradoras mantivéronse informadas dos avances efectuados.

Mantivéronse os dous convenios de custodia do territorio co Concello de Coirós e o asinado o ano anterior coa Universidade da Coruña. Grazas a este, os seus alumnos realizaron prácticas baixo o sistema aprendizaxe-servizo en zonas custodiadas ou apadriñadas por Fragas do Mandeo. O estudo destes enclaves proporcionará información que permitirá maior eficacia nas accións de custodia.

A diferenza de anos anteriores, durante o exercicio non se realizaron mesas informativas nin rastroliños solidarios. Aínda que son un medio de ter presenza na rúa difundindo os obxectivos da entidade, e para obter fondos económicos adicionais, diversas circunstancias non o permitiron, entre elas a falta de tempo polo incremento das tarefas de mantemento das parcelas.

O patrimonio inmobiliario veuse incrementado mediante a adquisición dunha parcela. Dende un punto de vista contable significou un aumento do 5 % respecto do ano anterior. No caso do activo corrente, este aumentou un 26 % debido ó reducido investimento en parcelas durante o exercicio.

Dotación fundacional e recursos

A dotación fundacional mantense coma inicialmente, pero aféctase a parcela mercada. Esta nova parcela está situada no concello de Oza-Cesuras.

A fin de ano, a extensión das parcelas en propiedade que forman parte da dotación fundacional, ou foron afectadas permanentemente ós fins fundacionais polo padroado, é de 96.425 m². No tocante ó activo non corrente, incrementouse tan só lixeiramente (118,49 euros), pois o investimento de 2.255 euros na compra dunha parcela veuse reducido pola depreciación do utilaxe, para rematar totalizando a fin de ano os 57.534,55 euros.

Ingresos

Os ingresos do ano 2017 proceden principalmente das doazóns en efectivo de particulares, manténdose no seu conxunto en liña co ano anterior.

En segundo termo están as subvencións públicas. Amosan un lixeiro decrecemento respecto do ano precedente, pero realmente son moito menores que no 2015, ano no que se obtivo unha subvención do Agader para a restauración ecolóxica da parcela Espenuca. Volveuse a solicitar este tipo de subvencións no 2017, coa presentación do proxecto da Reserva de Anfibios do Catorce. Lamentablemente a falta dun mes para a finalización do prazo de execución das obras, aínda non se recibira a resolución da solicitude de subvención, polo que houbo que renunciar a ela, para logo presentala de novo no 2018.

Estas subvencións teñen carácter finalista e son un recurso útil para as actuacións de mantemento das parcelas custodiadas. Lamentablemente, seguen sen convocarse subvencións gobernamentais que permitan financiar acordos de custodia, tales como os de adquisición de parcelas.

En conxunto as fontes de ingresos seguen a presentar diversidade, compensándose as fluctuacións respectivas. A independencia respecto do sector público vese reflectida no feito de que a única subvención pública recibida non chega á cuarta parte dos ingresos (exactamente o 23 %).

As doazóns en efectivo de particulares, asociacións e empresas acadaron o 75 %, o que significa un incremento de 8 puntos porcentuais respecto do ano anterior. Pode falarse dun mantemento das doazóns grazas á fidelidade dos doadores malia a falta de estímulos (mercouse unha única parcela no período), pois incluso subiron un 13%. Supoñen o 62 % dos ingresos e foron asumidos por 42 doadores que achegan unha media de 129,17 euros por persoa. Os seguintes capítulos en importancia son as asociacións colaboradoras (13 %), a actividade propia (2 % do total) e as doazóns empresariais (1

%). O apartado de actividade propia está conformado por ingresos varios da Semana de Custodia, pois durante o ano non houbo ingresos procedentes de mesas informativas e de rastrillos.

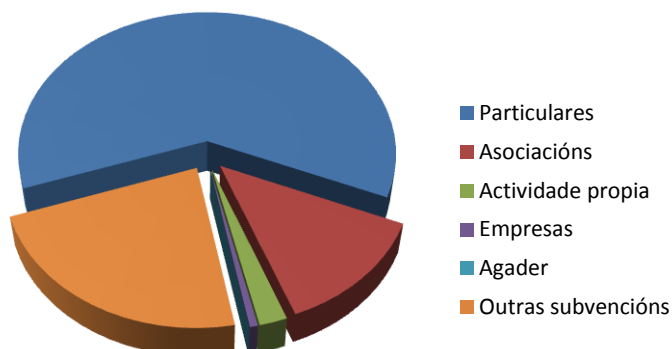
No apartado de doazóns de entidades colaboradoras, aínda que en liñas xerais a maioría mantén cifras similares ás de anos anteriores, diminúe o total, debido a que no 2016 producírase unha achega extraordinaria da asociación Erva.

Por último, indicar que o nivel de ingresos propios caeu motivado por non realizarse nin rastrillos nin mesas informativas por diversas causas.

Resumindo: Malia que en conxunto os ingresos en efectivo caeron un 12,5 % con respecto do exercicio anterior, poden entenderse que están basicamente en liña co ano precedente.

Ingresos dinerarios	Ano 2017	Ano 2016
Doazóns de particulares	5.425,00	4.806,20
Donativos mesas	0	801,43
Doazón da A. C. Lar de Unta	250,00	200,00
Doazón da A. C. Roxín Roxal	300,00	300,00
Doazón da A. C. O Rabo do Galo	288,13	0
Doazón do G. N. Hábitat	300,00	300,00
Doazón Escola de Tempo Libre Querqus	0	101,00
Doazón Erva	0	1.000,00
Subvención Deputación da Coruña e outras	1.999,25	2.229,43
Subvención Agader	0	0
Empresas	55,00	150,00
Outros ingresos	192,00	182,00
Xuros bancarios	0	0
Total (euros):	8.809,38	10.070,06

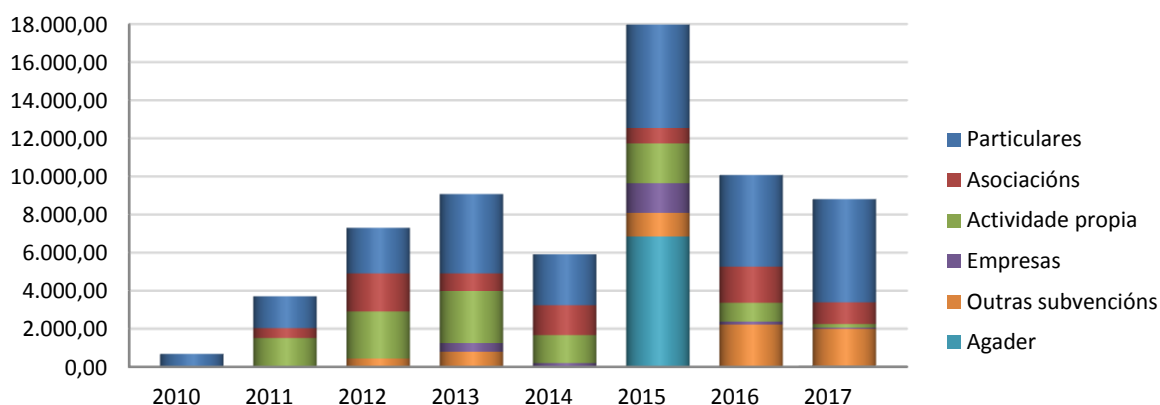
Ingresos 2017

Ingresos 2010-2017

Evolución anual dos ingresos

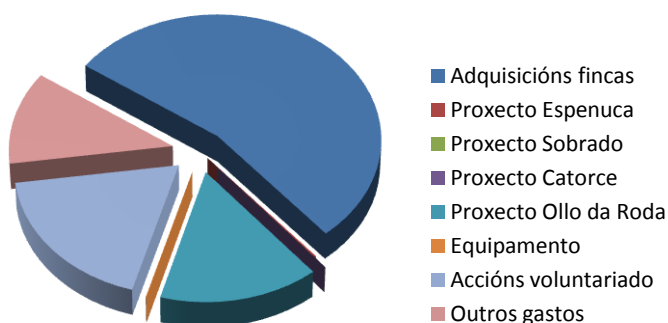
Investimentos e gastos

O exercicio do 2017 volve a estar caracterizado por unha contención nos investimentos e gastos. A sinatura no 2016 do convenio de custodia do territorio co Concello de Coirós, co obxectivo de crea-la Reserva de Anfibios do Catorce, creou a necesidade de aumenta-la liquidez para poder afrontar no ano 2018 determinadas obras nela. Consecuentemente, soamente se mercou unha parcela no exercicio. Esta excepción foi motivada por ser imprescindible para completa-la Reserva de Anfibios do Olló da Roda: como ía a saír a poxa pública non se podía demora-la súa adquisición.

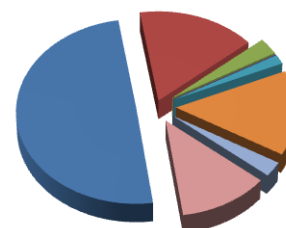
Investimentos e gastos	Ano 2017	Ano 2016
Adquisición de fincas *	2.445,32	187,69
Proxecto Espenuca	7,90	0
Proxecto Sobrado	0	0
Proxecto Reserva do Catorce	0	20,00
Proxecto Reserva do Olló da Roda	694,12	20,02
Equipamento	0	2.515,99
Accións de voluntariado	829,16	350,00
Gasto corrente	543,00	661,98
Total (euros):	4.519,50	3.755,68

* Inclúe os gastos aparellados de notaría e rexistro.

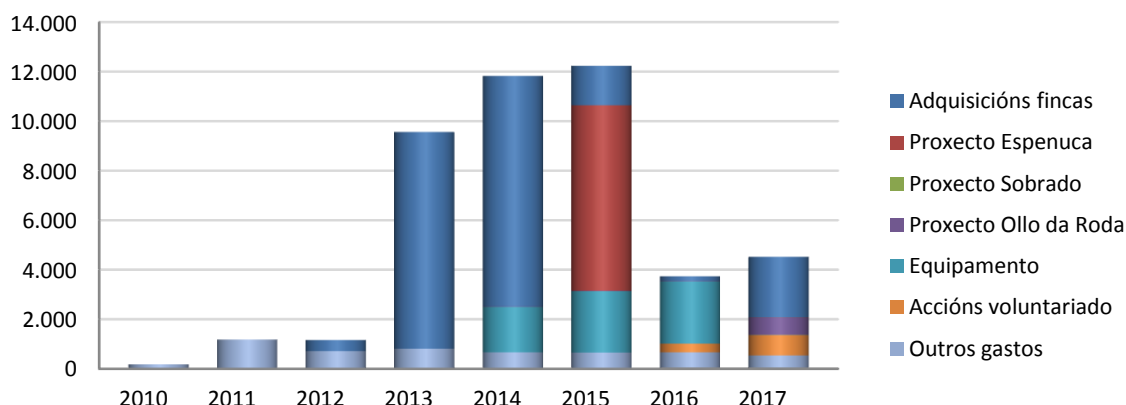
Investimento e gasto 2017

Investimento e gasto 2010-2017

Evolución anual dos investimentos e gastos

No 2017 non se mercou equipamento. A diferenza de anos anteriores, neste exercicio a subvención solicitada á Deputación da Coruña estaba destinada por primeira vez a sufragar actividades. Estas subvencións permitiron dotarse nos últimos anos do equipamento necesario para as accións de voluntariado, considerado como suficiente. A nivel contable ese equipamento segue amortizándose durante 4 anos, aínda que a súa utilidade na realización de actividades de voluntariado ambiental previsiblemente se prolongará por moitos anos máis.

Pola contra, o gasto en accións de voluntariado vese incrementada. Ademais dos seguros dos voluntarios (seguros de accidentes e de responsabilidade civil), este ano tamén se pagaron unhas camisetas destinadas ó voluntariado. Todo este gasto será sufragado nun 80 % grazas á subvención concedida pola Deputación.

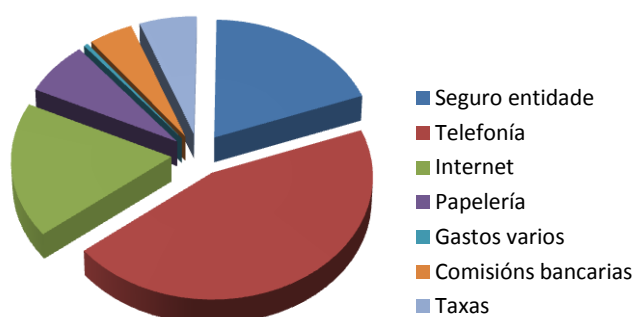
Gasto corrente

A cifra total de gasto corrente ten un valor lixeiramente inferior ó do ano anterior, supoñendo un 6,2 % dos ingresos en efectivo do ano. Esta porcentaxe é baixa para unha ONG, sendo incluso inferior á media do período 2010-2017 (8,5 %).

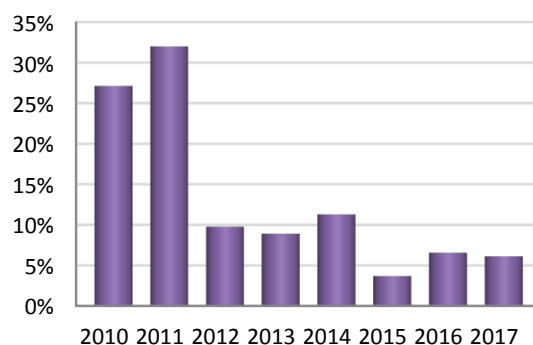
Hai que salientar, como en anos anteriores, a ausencia de gastos en nóminas, pois son os voluntarios os que asumen todo o traballo, tanto interno como nas zonas custodiadas. Tamén grazas á súa xenerosidade, o resto dos capítulos do gasto corrente son moi reducidos, incluso contabilizándose como nulos os gastos de local, auga, electricidade, limpeza, mantemento, ADSL, quilometraxe, equipamento informático ou funxibles. O mesmo ocorre co deseño e a programación da web (valorados en 15.086 euros), os contidos da web e as súas traducións (valorados en 40.518 euros), a presenza nas redes sociais, os desprazamentos, a xestión, a administración e os trámites oficiais, pois todos tiveron custo cero para a entidade.

Gasto corrente	Ano 2017	Ano 2016
Seguro entidade	103,50	103,50
Telefonía	244,28	248,70
Aloxamento e dominios de Internet	96,78	86,93
Papelería	38,22	50,67
Gastos varios	2,58	107,72
Comisións bancarias	25,15	23,64
Taxas	32,49	40,82
Total (euros):	543,00	661,98

Gasto corrente 2017: 6,2 %

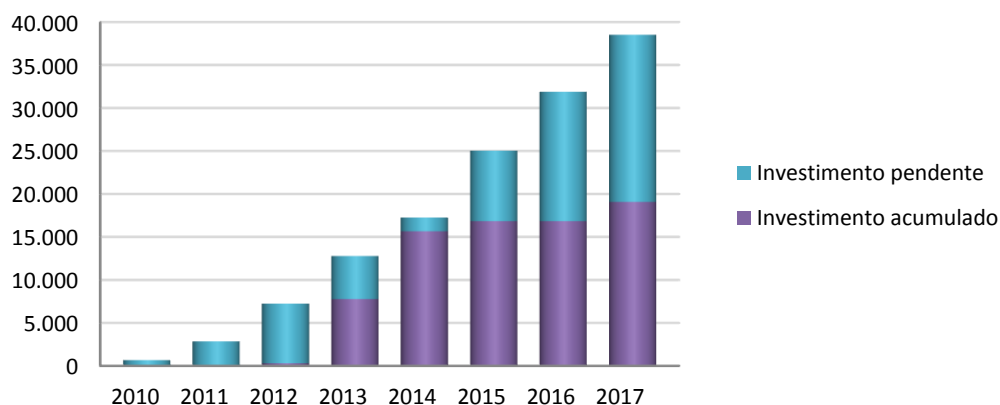
Evolución da porcentaxe de gasto corrente

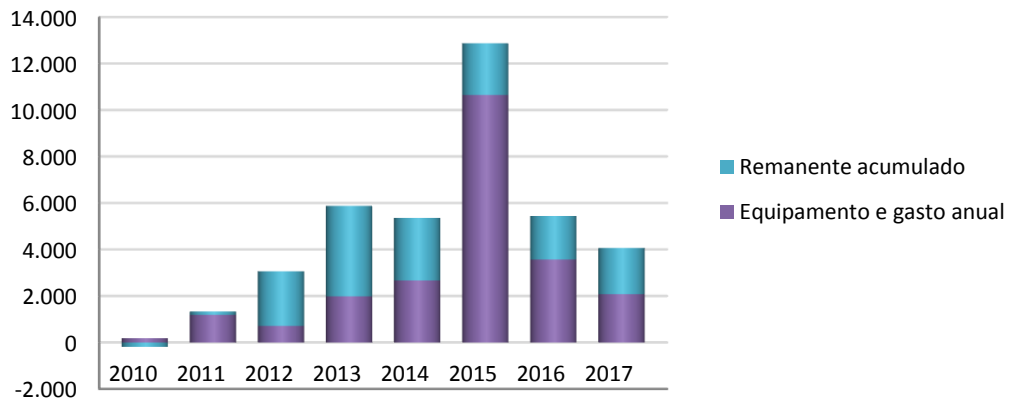
A evolución dos fondos de conservación e de actividade

Na gráfica seguinte pode observarse a evolución do fondo Conservación, efectivo destinado exclusivamente a abona-lo importe das parcelas que se mercan. A necesidade de ter liquidez no 2018 para adianta-los pagos das obras na Reserva do Catorce, levou a que presente a fin de ano unha cifra elevada pendente de investimento, que poderá ser executada nos seguintes exercicios.

Evolución do fondo Conservación

Evolución do fondo Actividade

Os ingresos por actividade propia cubriron todo o gasto, permitindo así mante-lo principio de destina-lo 100 % das doazóns a abona-lo importe das parcelas de interese ambiental que se merquen. Neste ano, a suma do gasto corrente, dos gastos de adquisición da parcela mercada (máis os de notaría e de rexistro), dos proxectos en marcha, das accións de voluntariado e da adquisición de equipamento, non superou a suma dos ingresos por actividade propia e por subvencións. O superávit de 117,07 euros (5 % destes ingresos) quedan no fondo para actividades futuras.

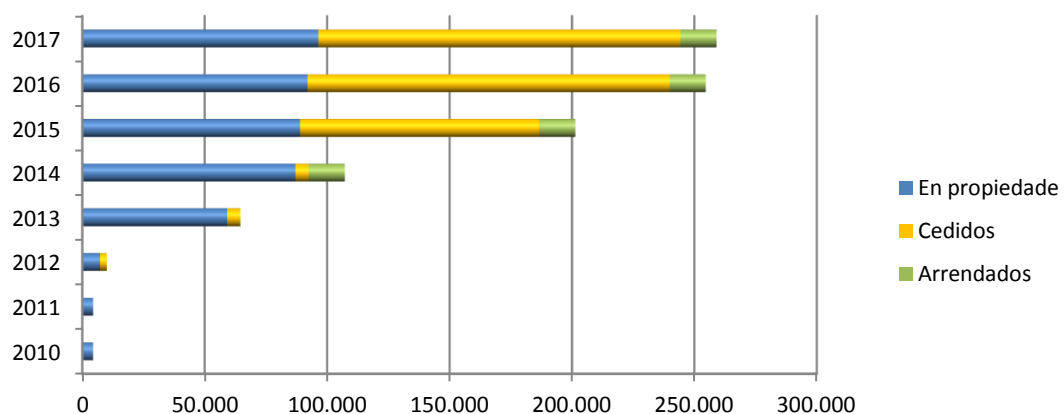
Adquisición de fincas

A superficie total adquirida supuxo unha cifra moi modesta en superficie, reducíndose a unha parcela mercada, cunha superficie de 4.420 m² e situada no lugar de A Regueira (Oza-Cesuras). Aínda que o custe de transmisión desta finca —gastos notariais e de rexistro— foi nulo por mercarse a Patrimonio do Estado, houbo gastos de rexistro da parcela que nos foi doada o ano pasado.

Tal como se adiantou, o motivo polo que a superficie en propiedade soamente se viu aumentada coa adquisición dunha parcela foi a necesidade de ter liquidez para realizar traballos na reserva do Catorce, que logo serán cubertos por unha futura subvención.

O incremento da superficie custodiada foi do 2 %, permitindo acada-la cifra total de 259.048 m².

Superficie custodiada (m²)

Mantemento de propiedades

As tarefas de mantemento do ano 2017 foron acometidas fundamentalmente con voluntariado e os gastos foron moi reducidos.

Por unha banda, continuáronse as accións na parcela Espenuca, de 16.846 m² de superficie. Mediante voluntariado, volvéronse a repasar en tres ocasións os rebrotes de eucaliptos, secando definitivamente os cepos que sobreviviran e arrincando os que naceran de semente. A finais de ano, iniciouse a roza de toxos, xestas e silvas en toda a parcela, pois xa acadaban un tamaño que limitaba o crecemento das árbores plantadas.

Na Reserva de Anfibios do Catorce, de 50.231 m² de superficie, repasáronse os rebrotes de eucaliptos, elimináronse exemplares de tres especies exóticas invasoras (*Cyperus eragrostis*, *Conyza canadensis* e *Vespa velutina*), rozouse o exceso de vexetación arbustiva, renováronse as charcas que estaban atacándose de vexetación acuática, achegouse auga durante a seca e trasladáronse a pozas que conservaron auga as larvas de anfibios que estaban quedando en seco.

Nas parcelas propiedade da Fundación en Os Velloos repasáronse os rebrotes de eucaliptos e rozáronse os toxos, xestas e silvas. Nas parcelas arrendadas e mercadas para constituí-la Reserva de Anfibios do Ollo da Roda, volveu recollese lixo, plantáronse árbores e regáronse, cortáronse eucaliptos e secáronse os seus cepos, amoreouse a ramallada resultante, e por último erradicouse a flora exótica invasora (*Crocasmia x crocosmiiflora* e *Ligustrum ovalifolium*) que reapareceu ou non foi localizada anteriormente.

Na parcela doada o ano anterior, situada en Chelo (Coirós), secáronse os eucaliptos que medraban no medio do bosque autóctono coa axuda dun grupo de scouts procedentes de Santiago.

Continueuse co mantemento do observatorio ornitolóxico situado nunha das nosas fincas da lagoa de Sobrado, podando os rebrotes de salgueiros que medran diante para que non impidan a observación e cortando a herba ó seu redor (non foi preciso realizar reparacións). As dúas fincas custodiadas en Sobrado visitáronse periodicamente, tanto para o mantemento como para limpa-lo observatorio, totalizando no ano 6 visitas.

Apadriñamento

Paralelamente á custodia das dúas fincas de Sobrado, o apadriñamento da lagoa traducíuse na recollida de lixo na súa contorna, no aparcadoiro e no tramo de camiño xacobeo que pasa ó seu carón en tódalas visitas. No resto das zonas apadriñadas, boa parte do traballo durante o ano estivo centrado na loita contra as especies exóticas invasoras.

Dentro do espazo natural protexido ZEC Betanzos-Mandeo actuouse en varios puntos. Na praia da Alameda (concello de Miño), os voluntarios recolleron en varias xornadas o lixo e erradicaron as invasoras que están a poñer en risco a súa biodiversidade (*Cortaderia selloana*, *Crocasmia x crocosmiiflora*, *Cyperus eragrostis*, *Conyza canadensis*, *Aster squamatus* e *Populus x canadensis*).

Continueuse co apadriñamento da praia Grande de Miño, próxima ó espazo natural. Na praia e na súa marisma tamén se recolleu lixo e arrincaron invasoras (*Cortaderia selloana*, *Vinca difformis*, *Crocasmia x crocosmiiflora*, *Conyza canadensis*, *Aster squamatus* e *Myoporum laetum*). Na marisma do

Lambre, así mesmo próxima ó espazo natural, elimináronse varias invasoras (*Cortaderia selloana*, *Buddleja davidii* e *Crocsmia x crocosmiiflora*).

Grazas á cuarta edición da eco-regata retiráronse da marisma da ría de Betanzos 14 m³ de lixo e 72 rodas (62 de camión, 1 de tractor e 9 de coche).

No rego de Callou (Bergondo) os voluntarios eliminaron un volume de máis de 2 m³ de especies exóticas invasoras (*Tradescantia fluminensis* e *Ligustrum ovalifolium*) e retiraron 11 m³ de lixo e de entullos.

No río Mandeo, no tramo de 6 km entre o Inferno (augas arriba da pontella de Cal dos Arados) e a ponte de Teixeira, os voluntarios recolleron lixo en repetidas ocasións e eliminaron varias invasoras (*Crocsmia x crocosmiiflora*, *Tradescantia fluminensis*, *Cyperus eragrostis*, *Zantedeschia aethiopica*, *Hydrangea sp.*, *Acacia melanoxylon*, *Ligustrum ovalifolium* e *Prunus laurocerasus*), así como outras exóticas naturalizadas (*Euonymus japonicus*, *Lonicera ligustrina ssp. yunnanensis*, *Philadelphus coronarius* e *Rosa sp.*). Especial dedicación mereceu a eliminación de *Tradescantia fluminensis* no balneario do Bocelo (Paderne) e no rego das Bouzas (Coirós). Por último, tamén se retiraron entullos no pequeno brazo de río da área recreativa de Chelo (Coirós).

No río Mendo, no tramo de 8 km entre as pontes de As Moas e a de Taibo, os voluntarios recolleron todo tipo de refugallos nas dúas beiras e eliminaron *Crocsmia x crocosmiiflora*, *Phyllostachys sp.* e *Ligustrum ovalifolium*, aínda que deste último queda por eliminar bastante.

Voluntariado

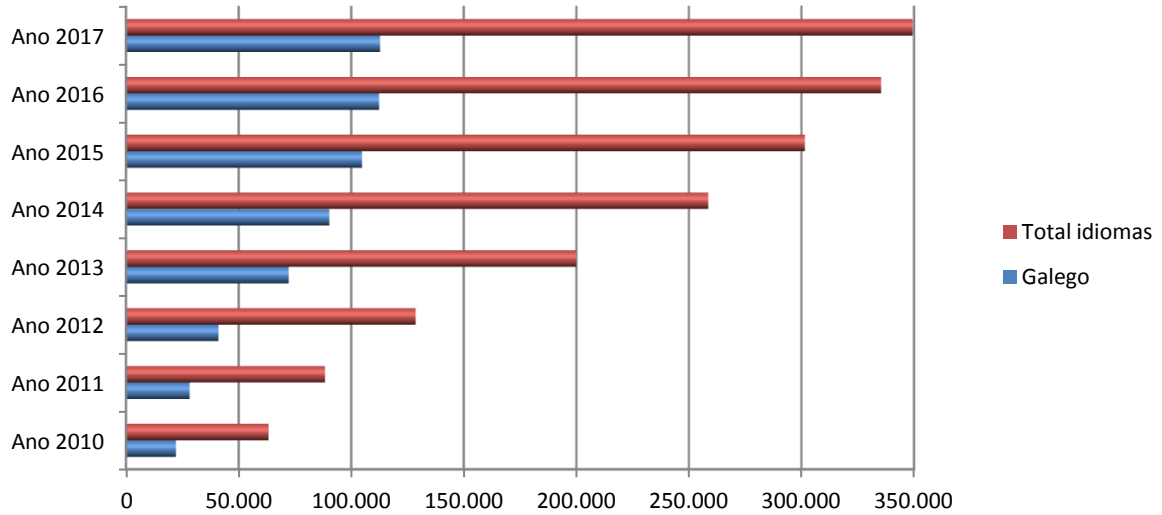
A entidade contou con suficientes voluntarios, aínda que dispoñer dun maior número permitiría abordar máis actuacións. Acabou o ano coa colaboración de 116 voluntarios distintos para os traballos no campo, cifra á que habería que suma-los 14 voluntarios do Campo de Traballo Internacional Monte da Espenuca (promovido por Fragas do Mandeo e solicitado polo Concello de Coirós), o apoio de catro asociacións, a colaboración da empresa CPR Gestión nas tarefas de administración, os voluntarios que programan e xestionan os contidos da web e traducen os textos, ou que realizan as diversas tarefas de xestión. O número de horas dedicadas polo voluntariado equivale a 305 xornadas laborais de 8 horas. Nas xornadas de campo traballaron o mesmo número de mulleres que de homes, que participaron unha media de 2,1 xornadas (cun rango que vai dende 1 a 24 xornadas).

Difusión da entidade

A difusión da entidade a través de Internet seguiu sendo o principal recurso, por ser un medio con custos moi reducidos. O total de contidos da web acadou a final de ano unha extensión de 112.848 palabras para a versión en galego. Sumando os textos xa traducidos ó castelán, inglés e alemán, totalízase unha extensión de 349.311 palabras. Estas cifras son similares ó ano anterior, pero non reflicten o balance da creación de novo contido e a eliminación de contido obsoleto, que afectou especialmente á sección de Campañas.

Ó longo do ano publicáronse 26 entradas na sección de noticias, cunha media de 2,2 por mes. A través dela anunciáronse as actividades programadas e a participación da entidade en diversos foros.

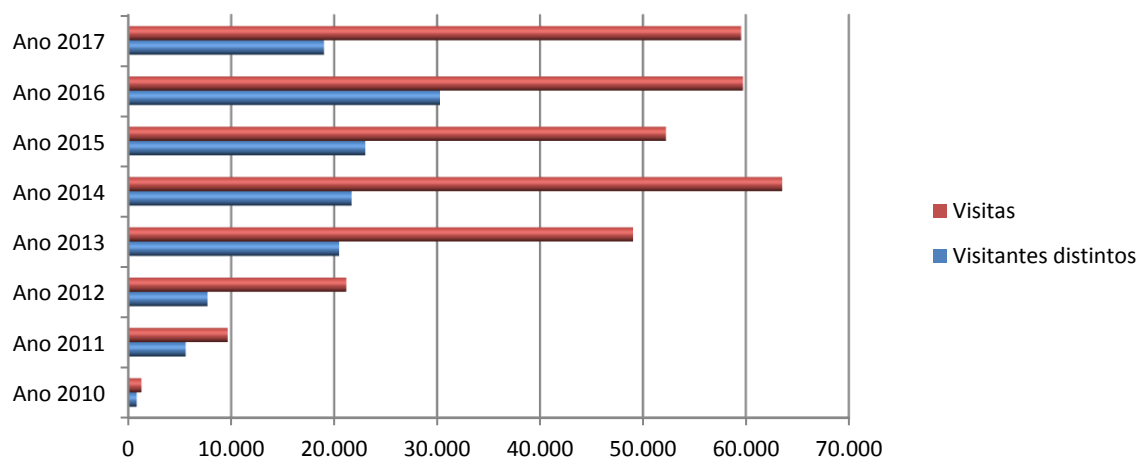
Dimensión da web (en palabras)

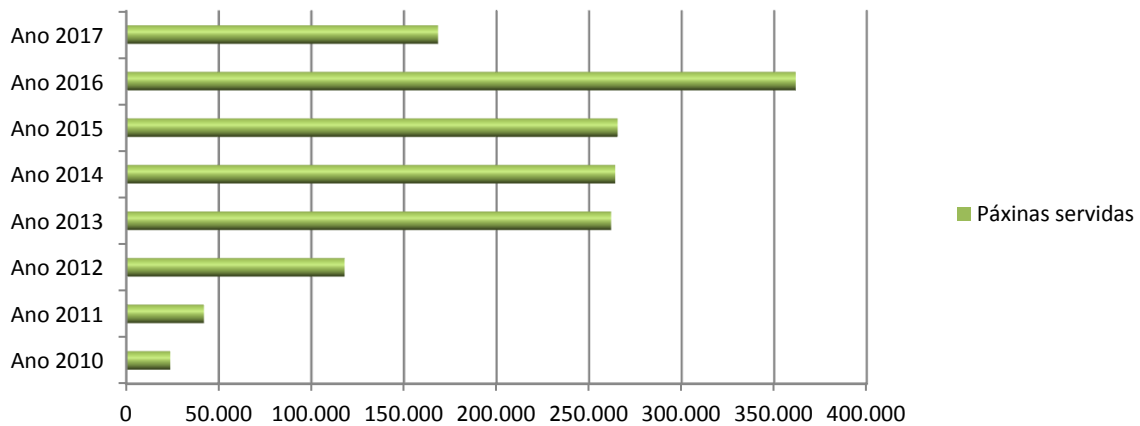
A final de ano contabilizáronse 59.550 visitas realizadas por 19.007 visitantes distintos, cun total de 168.481 páxinas servidas. A media mensual de visitantes distintos foi de 1.584 persoas, producíndose un decrecemento do 37 % respecto do ano anterior. Pero este decrecemento non afecta de xeito similar ó número de visitas, que resulta próximo ó do ano anterior.

O número de páxinas servidas por visitante distinto (8,9) baixa con respecto a anos anteriores un 26 %. O descenso no número de visitantes e no número de páxinas servidas por visitante supuxo a redución do tráfico da web á metade. O posicionamento da web de Fragas do Mandeo nos buscadores seguiu a ser razoable (aínda que mellorable cando se buscan determinados termos relacionados coa súa actividade).

Uso da web 168.481 páxinas servidas en 2017

Tráfico da web

Para promover-lo voluntariado ambiental na bisbarra de As Mariñas, e así poder comunicar cos potenciais participantes nas actividades programadas pola entidade, continuouse co mantemento da conta na rede social Facebook (www.facebook.com/voluntariadomandeo/). No exercicio publicáronse 23 comunicacións que suman 3.394 palabras e 54 imaxes, alcanzando a 13.438 persoas.

A presenza nos medios de comunicación segue a ser modesta. Participouse nun programa da cadea de radio Cope, diversas actuacións apareceron no diario *La Opinión – Coruña* e o no xornal Betanzos e a súa comarca, así como en diversos medios electrónicos.

Para dar a coñece-la entidade noutras vilas da bisbarra, Fragas do Mandeo fai presentacións sobre a súa actividade e fins sempre que ten ocasión. No 2017 limitouse a unha charla en Bergondo organizada polo grupo local de voluntariado ambiental, pero tamén diante dos voluntarios do campo internacional de traballo.

Promoción da custodia

A promoción e difusión da custodia do territorio, como en anos anteriores, seguiu a facerse a través de varias liñas de traballo:

Participación en eventos: A entidade participou na *I Xornada Galega de Patrimonio Natural e Biodiversidade* organizada en Pontevedra pola Sociedade Galega de Historia Natural, expoñendo o seu traballo de custodia.

Organización da semana de custodia: Fragas do Mandeo encargouse de organizar, coa colaboración da Asociación de Desenvolvemento Rural Mariñas-Betanzos, a *VI Semana de Custodia do Territorio nas Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo*, co obxectivo de promover-lo voluntariado ambiental e de realizar actuacións de conservación en distintos puntos da bisbarra.

Participación na Rede Galega: Fragas do Mandeo continuou a ser parte activa na Rede Galega de Entidades de Custodia do Territorio, mediante a que estas organizacións temos unha representación ante a Administración e a sociedade en xeral. Esta participación traducíuse na presenza en reunións co resto das entidades afiliadas.

Na páxina web seguen a manterse documentos e información actualizada relacionada coa custodia do territorio, aparte das noticias ó respecto, de maneira que o público poida informarse e resolve-las súas dúbidas nesta materia.

Política lingüística

O idioma de uso habitual na entidade é o galego. Seguindo a política de non discriminación lingüística, os doadores e mailos voluntarios poden escolle-lo idioma de relación coa entidade.

O usuario da web da entidade pode escoller entre catro idiomas (galego, castelán, inglés e alemán). Tódalas páxinas da web están traducidas do galego ó castelán no momento da súa publicación. As traducións ó inglés e ó alemán van avanzando ó ritmo que poden os tradutores voluntarios. A final de ano o 85% das entradas estaban traducidas.

No caso da conta de Facebook, soamente se usa o galego, pois o software non facilita ter versións en distintos idiomas.

Política de igualdade

Grazas a non existir actitudes ou políticas discriminatorias, e tamén debido ó maior volume de participación, as diferenzas nas estatísticas por sexo que aparecían nos primeiros anos diminuíron. De feito, no voluntariado a relación foi equilibrada, pois nas xornadas de traballo de campo participaron o mesmo número de mulleres que de homes.

Pola contra, increméntase o desequilibrio nos doadores particulares, habendo actualmente 2,8 homes por cada muller. Pero se temos en conta o importe medio das doazóns en metálico, vemos que a media nas mulleres é de 120 euros, cando nos homes é de 86 euros. Esta diferenza xa viña sendo significativa en anos anteriores, amosando o maior compromiso das doadoras.

Os representantes no padroado seguen a ser todos homes, sen terse renovado durante o exercicio.

Planificación para o ano 2018

O padroado da entidade ten previsto centrarse no ano 2018 nas seguintes liñas de actuación:

- Continuar coa adquisición de parcelas nalgunha das tres zonas de alto valor ecolóxico nas ribeiras do ríos Mandeo e Mendo, nos concellos de Aranga, Coirós e Oza-Cesuras, para o que se contemplou no plan de actuación destinar 4.800 euros.
- Mantemento do observatorio e das fincas de Sobrado dos Monxes, para o que se contemplou no plan de actuación destinar 100 euros, en previsión de actos vandálicos e deterioracións naturais.
- Promoción da custodia do territorio en Galicia, mediante a participación en xornadas ou encontros que poidan seren sufragados con fondos alleos á entidade; participando na Rede Galega de Entidades de Custodia do Territorio (100 euros de cota); organizando a *VII Semana de Custodia nas Mariñas*, para a que se buscará financiamento externo; por último, a través da súa difusión na páxina web da entidade.
- Mantemento das zonas custodiadas (fincas cedidas ou adquiridas en Aranga, Coirós, Oza-Cesuras e Sobrado dos Monxes) e apadriñadas mediante voluntariado ambiental, coa elimi-

nación da flora alóctona, retirada de lixo e reforestación con especies autóctonas, para o que se contemplou un gasto de 1.450 euros.

- Mantemento da difusión a través da web, do Facebook e de charlas (100 euros de custe previsto).
- Acometer diversas actuacións na Reserva de Anfibios do Catorce que non poden abordarse mediante voluntariado, no caso de lograr unha subvención que sufrague os gastos.

Aplicación dos principios de transparencia e boas prácticas

Dende o seu nacemento, Fragas do Mandeo ten a vontade de seguir os principios de transparencia e boas prácticas recomendados pola Fundación Lealtad, como mecanismo para garantir que se dea resposta ás demandas de información da sociedade.

1. Principio de Funcionamento e Regulación do Órgano de Goberno

- A. *“El órgano de gobierno estará constituido por un mínimo de 5 miembros.”*

Tal como regulan os estatutos, o padroado está composto por tres membros, en representación das tres entidades que participaron na creación de Fragas do Mandeo. Aínda que a recomendación é que debe estar constituído por un mínimo de 5 membros, considérase que o modesto tamaño da entidade non require máis membros dos que ten. Asemade, dado o seu carácter de representantes de entidades, significa a existencia dun segundo nivel de control da súa xestión.

- B. *“El órgano de gobierno se reunirá al menos 2 veces al año con la asistencia física o por videoconferencia de más del 50% de los miembros del órgano de gobierno.”*

O padroado reuniuse en xunta de goberno 9 veces no ano 2017, participando presencialmente tódolos seus membros. Adicionalmente, realizáronse outras reunións presenciais, e contactos permanentes por vía telemática.

- C. *“Todos los miembros del órgano de gobierno asistirán en persona o por videoconferencia, al menos, a una reunión al año.”*

Como se indica no punto B, tódolos membros do goberno asistiron presencialmente ás reunións máis dunha vez no ano.

- D. *“Respecto a los miembros del órgano de gobierno, serán públicos los nombres, profesión, cargos públicos y relación de parentesco y afinidad con otros miembros del órgano de gobierno y con el equipo directivo de la organización. Será público el currículum vitae de los miembros del equipo directivo. La organización hará públicas las relaciones que existan entre miembros del órgano de gobierno y los proveedores y co-organizadores de la actividad.”*

O nome, profesión e currículo dos membros do padroado están publicados na web. Non teñen relacións de parentesco entre si ou con provedores e co-organizadores.

- E. *“Sólo un número limitado de los miembros del órgano de gobierno podrá recibir ingresos de cualquier tipo, procedentes tanto de la propia organización como de otras entidades vinculadas. Este porcentaje será inferior al 40% de los miembros.”*

Ningún membro do padroado ou do voluntariado percibe ingresos da entidade, directa ou indirectamente.

- F. *“Los miembros del órgano de gobierno se renovarán con cierta regularidad.”*

Os estatutos contemplan a renovación periódica do órgano de goberno, non téndose procedido á súa renovación no 2017 (está programada para o 2018).

- G. *“Existirán mecanismos aprobados por el órgano de gobierno que eviten situaciones de conflicto de interés en el seno del órgano de gobierno. Estos mecanismos serán públicos.”*

Están pendentes de elabora-los mecanismos de resolución dos conflitos de intereses no órgano de goberno.

2. Principio de Claridade e Publicidade do Fin Social

- A. *“El fin social estará bien definido. Deberá identificar u orientar sobre su campo de actividad y el público al que se dirige.”*

O fin social está definido no artigo 6 dos estatutos, e o público ó que se dirixe no artigo 11. Na páxina web explícanse en detalle, estando tamén dispoñible na mesma o texto íntegro dos estatutos.

- B. *“Todas las actividades que realice la organización estarán encaminadas a la consecución del fin social, de modo que la organización no lleve a cabo actividades que no estén explícitamente contempladas en sus Estatutos.”*

Tódalas actividades realizadas e programadas están contempladas no artigo 7 dos estatutos.

- C. *“El fin social será conocido por todos los miembros de la organización, incluidos los voluntarios y será de fácil acceso para el público.”*

Tódolos membros da organización, padroado e voluntarios, coñecen en detalle os seus fins sociais. O público ten acceso a eles na web da entidade.

3. Principio de Planificación e Seguimento da Actividade

- A. *“Existirá un plan estratégico o un plan anual que englobe toda la organización con objetivos cuantificables, cronograma y responsables. Serán públicos los objetivos relacionados con el área de proyectos.”*

Durante o ano 2017 seguiuse o plan de actuación correspondente. Para o seguinte exercicio elaborouse o plan de actuación do ano 2018, onde se detallan datas e actividades, entregado á Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio da Xunta de Galicia. A información sobre as actividades e as datas de realización vanse publicando na web segundo vai concretándose a súa organización. Existe unha páxina específica na web respecto ás campañas en marcha, cos seus obxectivos e localización.

- B. *“La planificación tendrá que estar aprobada por el órgano de gobierno.”*

O plan de actuación foi aprobado por unanimidade polo padroado.

- C. *“Durante los últimos tres años, los programas habrán seguido una línea de trabajo específica.”*

Estase a segui-la mesma liña de traballo dende a creación da entidade.

- D. *“Contarán con sistemas formalmente definidos de control y de seguimiento interno de la actividad y de los beneficiarios. Estos estarán aprobados por el órgano de gobierno.”*

Os sistemas de control e seguimento están pendentes de redactar.

- E. *“La organización elaborará informes de seguimiento y finales justificativos de los proyectos que estarán a disposición de los financiadores.”*

En cada adquisición de fincas infórmase ós doadores da cantidade investida e dos metros cadrados mercados. Con respecto á parcela arrendada ó Banco de Terras de Galicia, emitiuse o correspondente informe anual no primeiro trimestre do 2018.

- F. *“La organización contará con criterios y procesos de selección de proyectos y contrapartes aprobados por el órgano de gobierno.”*

Están pendentes de elaborar.

4. Principio de Comunicación e Imaxe Fiel na Información

- A. *“Las campañas de publicidad, captación de fondos e información pública reflejarán de manera fiel los objetivos y la realidad de la organización y no inducirán a error.”*

A web da entidade recolle fielmente toda a información existente. O folleto impreso para a campaña de publicidade e captación de fondos recolle información clara e fidedigna.

- B. *“Al menos una vez al año se informará a los donantes y colaboradores sobre las actividades de la organización.”*

Os doadores e colaboradores reciben información periódica por correo electrónico. A excepción de anos anteriores, por diversos motivos durante o exercicio non se celebraron reunións coas directivas das asociacións doadoras (aquelas que non forman parte do padroado) para explica-las actividades e os avances da entidade.

- C. *“Son requisitos para llevar a cabo la comunicación de forma eficiente contar con correo electrónico institucional y página web propia en funcionamiento, con información de todas las actividades de la organización y actualizada al menos una vez al año.”*

A entidade conta cunha páxina web permanentemente actualizada, e enderezo electrónico xestionado diariamente.

- D. *“La organización pondrá a disposición de quien lo solicite la memoria anual de actividades y la memoria económica anual. La memoria anual de actividades y los estados financieros con su correspondiente informe de auditoría serán accesibles a través de la web.”*

O informe anual de balance económico e de xestión está publicado na web e accesible para todo o público, e así se fará co presente informe. Non se ten realizado a auditoría externa das contas polo reducido volume destas e o custo aparelado.

5. Principio de Transparencia no Financiamento

- A. *“Las actividades de captación de fondos privados y públicos, su coste y su recaudación anual (donaciones, socios y otras colaboraciones) serán públicos.”*

O balance de doazóns e a súa procedencia están recollidas neste informe. Non se fixo ningunha campaña de captación de fondos no ano 2017.

- B. *“Serán públicos los fondos recaudados con detalle de los principales financiadores, tanto públicos como privados, y las cantidades aportadas por los mismos.”*

Os fondos recadados están publicados neste informe, así como o nome das asociacións que fixeron doazóns. A máxima doazón dunha empresa foi soamente do 1 % do total, e a máxima dun particular o 6 %, polo que non se informa dos seus nomes.

- C. *“Será conocida la imputación de los fondos recaudados a la actividad de cada año, debidamente documentada.”*

No apartado económico deste informe detállase o destino dos fondos.

- D. *“En caso de solicitar datos personales, la organización incluirá en sus soportes de recogida de datos la información pertinente según la legislación vigente en materia de datos personales. La organización tendrá registrados sus archivos de socios y donantes particulares en la Agencia de Protección de Datos.”*

Está pendente de dar de alta o ficheiro de datos de doadores e voluntarios na Axencia de Protección de Datos. Na súa recollida infórmase dos dereitos de acceso, cancelación, rectificación e oposición que outorga a lei.

- E. *“Existirán criterios de selección de empresas y entidades colaboradoras aprobados por el órgano de gobierno.”*

Están pendentes de redactar.

- F. *“Los acuerdos de cesión del logotipo de la entidad a empresas e instituciones deberán estar formalizados por escrito. Las cláusulas de cesión del logotipo no serán confidenciales.”*

Non se cedeu o uso do logotipo a terceiros.

6. Principio de Pluralidade no Financiamento

- A. *“La organización deberá diversificar su financiación con fondos públicos y privados. En ningún caso los ingresos privados serán inferiores al 10% de los ingresos totales.”*

A meirande parte dos ingresos da entidade foron privados. As subvencións públicas recibidas supuxeron o 23 % dos ingresos, polo que non se considera que exista dependencia dos fondos públicos.

- B. *“La organización contará con una variedad de financiadores externos que favorezca la continuidad de su actividad. Ninguno de ellos aportará más del 50% de los ingresos totales de la organización de forma continuada durante los dos últimos años.”*

Ningún dos doadores ten achegado máis do 50 % dos ingresos. A doazón particular de maior importe en metálico supuxo o 4,5 % do total dos ingresos do ano; a doazón de asociación colaboradora de maior importe supuxo o 3,4 % do total, e a de empresa o 0,6 %.

7. Principio de Control na Utilización de Fondos

- A. *“Será conocida la distribución de los gastos de funcionamiento agrupados en las categorías de Captación de Fondos, Programas-Actividad y Gestión-Administración. Será además conocido el destino de los fondos desglosado por cada proyecto y línea de actividad de la organización.”*

O balance económico do presente informe detalla cada un dos apartados de gastos.

- B. *“Existirá un detalle de los principales proveedores y co-organizadores de la actividad. La organización contará con una Política de Aprobación de Gastos, así como criterios de selección de proveedores aprobados por el órgano de gobierno.”*

O baixo nivel de aprovisionamento da entidade fixo innecesario establecer unha política de aprobación de gastos e selección de provedores.

- C. *“La organización deberá preparar un presupuesto anual para el año siguiente con la correspondiente memoria explicativa y practicar la liquidación del presupuesto de ingresos y gastos del año anterior. El presupuesto y la liquidación estarán aprobados por el órgano de gobierno y serán públicos.”*

O padroado aprobou en reunión da xunta de goberno as contas do ano 2017, resumidas neste documento, e o presuposto para o ano 2018, que tamén se recolle nel.

- D. *“La organización no contará con recursos disponibles excesivos en los dos últimos años.”*

Todo o excedente do exercicio aplícase a reservas. As mesmas serán destinadas á compra de novas fincas que serán afectadas permanentemente ós fins fundacionais polo padroado en canto frutifiquen as negociacións en marcha e se rematen as obras na Reserva de Anfibios do Catorce.

- E. *“La organización no presentará una estructura financiera desequilibrada de forma continuada en los últimos tres años.”*

A estrutura financeira é equilibrada, estando ausentes os compromisos financeiros.

- F. *“Las inversiones deberán cumplir unos requisitos de prudencia razonable.”*

Non se teñen feito investimentos financeiros no presente ano, nin están previstos para os próximos.

- G. *“En el caso de contar con inversiones financieras, la organización contará con unas normas de inversión aprobadas por el órgano de gobierno.”*

Non se conta con investimentos financeiros, nin están previstos.

- H. *“Las inversiones en sociedades no cotizadas estarán relacionadas y ayudarán directamente a la consecución del fin social.”*

Non se teñen realizado investimentos en sociedades, nin están previstos.

- I. *“La organización respetará la voluntad de los donantes y se establecerán sistemas de seguimiento de fondos dirigidos. Los fondos procedentes de apadrinamiento se considerarán fondos dirigidos.”*

No ano 2017 a entidade non ofreceu a posibilidade de fondos dirixidos nin de apadriñamentos, dado que a súa misión é moi concreta e local. Os doadores teñen forma de saber con anticipación en que van investirse as súas achegas, por estar explicado na web da entidade.

8. Principio de Presentación das Contas Anuais e Cumprimento das Obrigas Legais

- A. *“La organización acreditará el cumplimiento de las obligaciones legales ante la Administración Tributaria, Seguridad Social y Protectorado o Registro correspondiente.”*

A entidade está exenta do Imposto de Sociedades, remitiu os certificados de doazóns ós doadores, non ten obrigas coa Seguridade Social por non ter empregados, ten entregada a documentación requirida ó protectorado da Xunta de Galicia e conta co certificado de rexistro.

- B. *“La organización elaborará las cuentas anuales de acuerdo con el Plan General de Contabilidad de Entidades sin Fines Lucrativos que serán sometidas a auditoría externa y aprobadas por la Asamblea General o el Patronato.”*

A entidade ten elaboradas as contas segundo o *Plan Xeral de Contabilidade das entidades sen fins lucrativos*, anexas a este informe, aprobadas polo padroado. Non se ten feito auditoría externa por redución de custos e polo baixo nivel de operacións.

9. Principio de Promoción do Voluntariado

- A. *“La organización promoverá la participación de voluntarios en sus actividades.”*

No ano 2017 a Fundación tivo un número de voluntarios próximo ó do ano anterior (116 persoas distintas neste exercicio fronte a 152 no 2016), aínda que será necesario promover máis o voluntariado.

A participación do voluntariado traducíuse nunha dedicación equivalente a 305 xornadas laborais de 8 horas.

- B. *“Estarán definidas aquellas actividades que están abiertas a ser desarrolladas por voluntarios. El documento en el que se recojan dichas actividades será público.”*

As actividades nas que puido participa-lo voluntariado foron publicadas na web segundo foi concretándose a súa programación.

- C. *“Se contará con un plan de formación acorde con las actividades designadas, a disposición de los voluntarios.”*

Antes do inicio de cada actividade, os voluntarios recibiron as debidas explicacións, non precisándose de maior planificación pola súa simplicidade.

- D. *“Los voluntarios estarán asegurados.”*

As actividades de campo nas que participaron os voluntarios estiveron cubertas por un seguro de accidentes e responsabilidade civil contratado por Fragas do Mandeo.